

**Ahoj socho! – Pomník Tomáše Garrigua
Masaryka**

Obchodní akademie Dušní

Adéla K. 3. D

2020/2021

Obsah seminární práce:

Proč jsem si vybrala tuto sochu?	3
Co socha zobrazuje?	3
Josef Vajce	3
Jan Bartoš	3
Jak se dostala na své nynější místo?	5
Tajemství „tří M“	5
Myšlenka	5
Místo	5
Materiál, provedení	5
Jakou moc má socha?	6
Přítomnost – tady a teď – funkce umístění, vliv na okolí atd.	6
Výtvarné zpracování	7
Závěr	8
Použité zdroje	9
Text	9
Obrázky	9
Mapa	9

Proč jsem si vybrala tuto sochu?

Sochu jsem si vybrala, jelikož T. G. Masaryk je pro mě jednou z nejvíce známých a významných osob v našich dějinách. Také protože se narodil v Hodoníně, kde se narodila i má maminka. Pomník moc dobře znám a několikrát jsem kolem něj procházela.

Co socha zobrazuje?

Socha představuje T. G. Masaryka. To byl první československý prezident. Byl to také sociolog, pedagog a filozof. Narodil se 7. března v Hodoníně. Učil studenty na pražské univerzitě a udivoval je svými dosud tabuizovanými tématy (sociální problémy, prostituce atd.). Roku 1897 byl jmenován profesorem Karlovy univerzity. Po vypuknutí války odjel do exilu a stále cítil velkou zodpovědnost za budoucnost celého českého a slovenského národa. Po válečných letech usilovné organizační a diplomatické činnosti, v níž mu byli

nejbližšími spolupracovníky M. R. Štefánik a E. Beneš, se 14. října 1918 stal předsedou prozatímní československé vlády, o 4 dny později ve Washingtonské deklaraci vyhlásil samostatnost československého národa a 14. listopadu jej v jeho nepřítomnosti zvolilo Revoluční Národní shromáždění prezidentem republiky.

Kde se nachází a kdo je jejím autorem?

Socha se nachází na Hradčanském náměstí v Hradčanech poblíž Salmovského paláce v městské části Praha 1. Autory jsou Josef Vajce a Jan Bartoš. Podle modelu původně vytvořeného Otakarem Španielem v roce 1931. Pomník byl odhalen roku 2000.

Josef Vajce

Narodil se 19. září 1937 v Klatovech. Byl to český akademický sochař, známý především činností zaměřenou na realizaci v architektuře, volné plastice a reliéfu. Vystudoval Akademii výtvarných umění v Praze, obor sochařství. Zde také absolvoval speciální školu v ateliéru profesora Vincence Makovského. Mezi jeho další díla patří třeba busta T. G. Masaryka v ukrajinském Užhorodu, kterou realizoval v roce 2002. V roce 2009 vytvořil památník československým vojenským výsadkářům ve skotském Arisaigu. Vytvořil také Čestnou medaili T. G. Masaryka pro Masarykovo demokratické hnutí, jejímž prvním nositelem byl v květnu 1997 prezident Václav Havel. Zemřel náhle 15. září 2011.

Jan Bartoš

Narodil se 24. listopadu 1947 v Praze. Je to český sochař a restaurátor. Po absolvování Střední odborné školy výtvarné vystudoval v letech 1967–1973 Akademii výtvarných umění v Praze v ateliéru prof. Vlastimila Večeři a Jiřího Bradáčka. Roku 1986 obdržel Výroční cenu Svazu

českých výtvarných umělců a Českého fondu výtvarných umění. Je autorem sousoší Kosmonauti na pražském Chodově u stanice metra Háje. Sousoší znázorňuje prvního československého kosmonauta Vladimíra Remka se sovětským kosmonautem Alexejem Gubarevem. Roku 1985 vytvořil plastiku pro stanici metra v Moskvě a roku 1987 vytvořil bustu Jaroslava Krombholce pro Národní divadlo. Dále vytvořil busty A. Rašína a Jana Masaryka pro Městský úřad Prahy 2 nebo bustu Milady Horákové na Pankráci.

Jak se dostala na své nynější místo?

Než bylo rozhodnuto o umístění tohoto pomníku na Hradčanech, byl model sochy postaven na pěti dalších místech v Praze (Újezd, Sněmovní ulice, náměstí Jana Palacha, Klárov, Národní divadlo – Masarykovo nábřeží). Byl vyzkoušen také v protějším rohu Hradčanského náměstí vedle Arcibiskupského paláce. K usnadnění rozhodnutí o umístění na jednom z těchto různých míst byla uspořádána anketa. V této fázi řešení již nebylo uvažováno umístění v prostorách hradních nádvoří ani zahrad Pražského hradu. Za daných podmínek optimální umístění bylo poté realizováno podle sochy Otakara Španiela. Nakonec byla socha odhalena na severovýchodním nároží Salmovského paláce 7. března 2000.

Tajemství „tří M“

Myšlenka

Od roku 1935 (kdy T. G. Masaryk 14. prosince abdikoval) vznikaly návrhy na vhodné umístění jeho pražského pomníku. Socha byla vytvořena jako pocta T. G. Masarykovi. Byla odhalena při příležitosti 150. výročí jeho narození. Odhalením pomníku Praha splatila dluh vůči nejvýznamnější osobnosti našich novodobých národních dějin. Slavnostního odhalení se účastnil prezident Václav Havel a americká ministryně zahraničí Madeleine Albrightová.

Místo

Jak jsem již výše zmínila, socha se nachází na Hradčanském náměstí poblíž Salmovského paláce v městské části Praha 1. Projektové řešení (včetně úprav kamenného zábradlí, balustrády, vyhlídky a schodiště) provedl architekt Jiří Rathouský. Jako poněkud nešťastné se jeví schodiště, které umožňuje přístup na piedestal přímo k soše, jelikož znavení turisté je často využívají jako místo k odpočinku a občerstvení.

Materiál, provedení

Samotná socha je vytvořena z bronzu, je vysoká 3 metry a váží okolo 555 kilogramů. Stojí na kruhovém žulovém podstavci s bronzovým nápisem TGM s malou trikolórou a je dvojnásobnou zvětšeninou původního Španielova modelu.

Jakou moc má socha?

Tato socha všem připomíná odkaz 1. Československého prezidenta. Zaručuje, že dokud tady ta socha bude, tak každý, kdo kolem ní projde si na něj vzpomene, ať už bude chtít, nebo ne. Díky ní tu máme věčnou památku, vzdáváme mu tímto pomníkem hold, posíláme mu tím vzkaz, že si vážíme všeho, co pro náš národ udělal a nikdy na něj nezapomeneme.

Přítomnost – tady a teď – funkce umístění, vliv na okolí atd.

Myslím si, že umístění sochy je velice chytré, jelikož Pražský hrad, konkrétně Hradčanské náměstí, je hojně navštěvováno českými občany, ale právě i cizinci, takže obě skupiny turistů si jí všimnou a třeba někdo (obzvlášť cizinec), kdo osobnost T. G. Masaryka nezná, se o ní může dozvědět a dohledat si o něm potřebné informace. A určitě i kolemjdoucí, kteří ho znají a vědí moc dobře co je zač, tak je zajisté tento pomník donutí si na něj znovu vzpomenout a popřemýšlet, jak významná a důležitá postava to v našich dějinách byla. Navíc socha není vůbec nějak „schovaná“, je umístěna na poměrně vysokém podstavci, takže si jí určitě každý všimne. Řekla bych, že právě svojí funkci plní, a to, aby lidé na Masaryka nezapomněli a aby, když sochu uvidí, si na něj zavzpomínali a třeba si i dohledali nějaké dodatečné informace o jeho pestrém životě.

Zde jsem nakreslila pomník Tomáše Garrigua Masaryka:

Závěr

Pomník T. G. Masaryka se nachází na Hradčanském náměstí. Jejimi autory jsou Josef Vajce a Jan Bartoš. Představena byla v roce 2000 při příležitosti 150. výročí jeho narození. Socha je velmi krásně a precizně provedena, takže se za ní rozhodně Praha stydět nemusí. Socha nám má připomínat, jaké záslužné činy pro nás tento pán udělal, a to socha plní velmi dobře. Její místo, je podle mě správně zvoleno, jelikož je tam velká koncentrace lidí, kteří si mohou sochu prohlédnout a nechat se unést jejím kouzlem a tím, co vyznačuje, a to jsou statečné a opravdu důležité činy T. G. Masaryka.

Použité zdroje

Text

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Pomn%C3%ADk_T._G._Masaryka_\(Praha,_Hrad%C4%8Dany\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Pomn%C3%ADk_T._G._Masaryka_(Praha,_Hrad%C4%8Dany))

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Barto%C5%A1_\(socha%C5%99\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Barto%C5%A1_(socha%C5%99))

https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Vajce

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/prezidenti-v-minulosti/tomas-garrigue-masaryk/zivotopis>

<https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/1866/socha-tomase-garrigua-masaryka?back=1>

<http://www.kralovskacesta.cz/cs/prohlidka/objekty/pomnik-t-g-masaryka.html>

<https://www.prahaneznamy.cz/jine-zajimavosti/masaryk-nejen-na-hradcanskem-namesti/>

Obrázky

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Pomn%C3%ADk_T._G._Masaryka_\(Praha,_Hrad%C4%8Dany\)#/media/Soubor:Praha_2009-12-26-27.jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Pomn%C3%ADk_T._G._Masaryka_(Praha,_Hrad%C4%8Dany)#/media/Soubor:Praha_2009-12-26-27.jpg)

<https://www.drobnepamatky.cz/files/2015/praha-ku-hradcany-12901.jpg>

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Pomn%C3%ADk_T._G._Masaryka_\(Praha,_Hrad%C4%8Dany\)#/media/Soubor:Masaryk_in_Prague.jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Pomn%C3%ADk_T._G._Masaryka_(Praha,_Hrad%C4%8Dany)#/media/Soubor:Masaryk_in_Prague.jpg)

Mapa

<https://mapy.cz/zakladni?x=14.3976520&y=50.0894771&z=17&source=base&id=1720630>